

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 186/06-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. júna 2006 predbežne prerokoval sťažnosť J. B., bytom T., toho času vo väzbe, zastúpeného advokátkou JUDr. Z. V., Z., pre namietané porušenie jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na prejednanie veci bez zbytočných priet'ahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom Odboru boja proti organizovanej kriminalite Stred Úradu boja proti organizovanej kriminalite Prezídia Policajného zboru v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-34/BOK-S-I-2004, postupom Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. Kv 107/04, ako aj postupom a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5 Tpo 12/06 z 31. januára 2006, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť J. B. pre namietané porušenie jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na prejednanie veci bez zbytočných priet'ahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom Odboru boja proti organizovanej kriminalite Stred Úradu boja proti organizovanej kriminalite Prezídia Policajného zboru v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-34/BOK-S-I-2004 a postupom Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. Kv 107/04,

o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

2. Sťažnosť J. B. pre namietané porušenie jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5 Tpo 12/06 z 31. januára 2006 v súvislosti s námietkou, že Krajský súd v Banskej Bystrici o sťažnosti proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. Tp 36/05 z 18. januára 2006 rozhodol „*bez zákonného originálu spisového materiálu*“ o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. februára 2006 (doplnená na základe výzvy ústavného súdu 8. marca 2006 a 24. marca 2006) doručená sťažnosť J. B., bytom T., toho času vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. Z. V., Z., pre namietané porušenie jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy postupom Odboru boja proti organizovanej kriminalite Stred Úradu boja proti organizovanej kriminalite Prezídia Policajného zboru (ďalej len „úrad boja proti organizovanej kriminalite“) v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-34/BOK-S-I-2004, postupom Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici (ďalej len „krajská prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. Kv 107/04, ako aj postupom a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Tpo 12/06 z 31. januára 2006.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že na základe uznesenia o vznesení obvinenia sp. zn. ČVS: PPZ-34/BOK-S-I-2004 z 31. januára 2005, ako aj ďalším uznesením o rozšírení obvinenia z 11. júla 2005, bol vyšetrovateľom úradu boja proti organizovanej kriminalite stíhaný za trestný čin hrubého nátlaku podľa § 235a ods. 1 a 2 písm. a), b) Trestného zákona a trestný čin výtržníctva podľa § 202 ods. 1 Trestného zákona. Sťažovateľ uviedol, že od 1. februára 2005 je v označenej trestnej veci na základe rozhodnutia Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) väzobne stíhaný z dôvodov kolúzie a pokračovania v trestnej činnosti. Počas trvania väzby sťažovateľ podal viacero žiadostí o prepustenie z väzby, ktorým, okrem rozhodnutia okresného súdu sp. zn. Tp 36/05 z 18. januára 2006, nebolo vyhovené.

Sťažovateľ sa domnieva, že počas konania nebol vypočutý ku všetkým skutkom, ktoré sa mu kladú za vinu, ako ani k vykonaným dôkazom v rámci prípravného konania. Sťažovateľ je toho názoru, že v rámci konania nebol zadokumentovaný žiaden dôkaz, ktorý by svedčil o tom, že skutok bol spáchaný formou organizovanej skupiny. Sťažovateľ zároveň spochybňuje svoje obvinenie, ktoré je podľa jeho názoru postavené na výpovedi E. K., ktorá vzhľadom na svoj duševný stav a psychickú poruchu nemohla poskytnúť relevantný dôkaz. Napriek uvedeným skutočnostiam a na prekvapenie sťažovateľa a jeho právnej zástupkyne, bola na sťažovateľa podaná obžaloba, o podaní ktorej bol písomne vyrozumený 31. januára 2006.

Podľa vyjadrenia sťažovateľa mu bolo postupom vyšetrovateľa a dozorujúceho prokurátora znemožnené uplatnenie jeho základného práva na obhajobu, a to predovšetkým tým, že nemal možnosť nahliadnuť do vyšetrovacieho spisu, oboznámiť sa s výsledkami vyšetrovania a následne podať návrhy na doplnenie dokazovania. Sťažovateľ namietal, že ani on a ani jeho obhajkyňa sa nevzdali práva preštudovať vyšetrovací spis po skončení vyšetrovania a taktiež sa nevzdali práva na vyrozumenie o tomto úkone 3 dni vopred. Podľa názoru sťažovateľa vyšetrovateľ nerešpektoval toto jeho právo a podal návrh na podanie obžaloby, ktorý prokurátor akceptoval.

Sťažovateľ v súvislosti so svojou námietkou týkajúcou sa nemožnosti preštudovať vyšetrovací spis uviedol, že na základe ústnej dohody s vyšetrovateľom bol určený termín preštudovania vyšetrovacieho spisu na 16. december 2005 z dôvodu, že od 19. decembra 2005 mala jeho právna zástupkyňa naplánované čerpanie dovolenky. Na tento úkon, ktorý sa mal konať v Ústave na výkon väzby Banská Bystrica (ďalej len „ústav na výkon väzby“), sa však vyšetrovateľ nedostavil. Sťažovateľ uviedol, že faxom doručené vyrozumenie o úkone oboznámenia sa s výsledkami vyšetrovania, ktoré sa malo uskutočniť 3. januára 2006, jeho právna zástupkyňa dostala až 9. januára 2006 po nástupe do práce z dovolenky. Sťažovateľ zároveň poukázal na to, že vyšetrovateľ musel mať vedomosť o čerpaní dovolenky jeho právnej zástupkyne v danom čase, pretože táto skutočnosť bola zaznamenaná aj v zápisnici o výsluchu svedka J. K.. Podľa vyjadrenia sťažovateľa určil vyšetrovateľ ďalší termín na preštudovanie vyšetrovacieho spisu na deň, keď jeho právna zástupkyňa mala naplánované iné úkony, a preto požiadal vyšetrovateľa o preloženie tohto termínu. Na základe toho vyšetrovateľ žiadal od právnej zástupkyne predloženie dôkazov o jej pracovnej zaneprázdnenosti. Právna zástupkyňa tejto požiadavke vyšetrovateľa vyhovela 20. januára 2006. Sťažovateľ je však toho názoru, že takýmto postupom vyšetrovateľ požadoval od právnej zástupkyne oznámenie skutočností, ktoré podliehajú zákonnej povinnosti mlčanlivosti. Postup vyšetrovateľa vzbudil u sťažovateľa dojem, že orgány činné v trestnom konaní nemajú záujem na riadnom preštudovaní vyšetrovacieho spisu a oboznámení sa s výsledkami vyšetrovania, ale len na dosiahnutí formálneho podpisu na zázname o preštudovaní vyšetrovacieho spisu.

Sťažovateľ je zároveň toho názoru, že krajská prokuratúra v konaní vedenom pod sp. zn. Kv 107/2004 porušila označené základné práva tým, že dozorujúci prokurátor: *„umožnil konať v rozpore s ustanovením § 208 zák. č. 301/2005 Z. z. len preto, aby dosiahol súdne rozhodnutie o predĺžení väzby uvedením nepravdivých údajov v sťažnosti proti rozhodnutiu Okresného súdu o nepredĺžení väzby obvineného, ktoré obratom sám vyvrátil vo svojich ďalších postupoch ..., lebo v sťažnosti proti rozhodnutiu o nepredĺžení väzby uviedol, že je predpoklad podania ďalších dôkazných návrhov a aj keď súd o tejto sťažnosti konal dňa 31. 01. 2006, prokurátor už toho istého dňa podal obžalobu pod sp. zn. Kv 107/2004, čím nepravdivo informoval súd ...“*

Vo vzťahu k postupu a rozhodnutiu krajského súdu sp. zn. 5 Tpo 12/06 z 31. januára 2006 sťažovateľ namietal, že krajský súd o sťažnosti proti rozhodnutiu okresného súdu z 18. januára 2006 rozhodol „*bez zákonného originálu spisového materiálu*“. Podľa názoru sťažovateľa krajský súd týmto postupom porušil ustanovenie § 72 ods. 4 a § 76 ods. 3, ako aj ďalšie s tým súvisiace ustanovenia Trestného poriadku. Z uvedeného dôvodu sa sťažovateľ domnieva, že postupom a rozhodnutím krajského súdu došlo k porušeniu označených základných práv. Sťažovateľ zároveň vyslovil názor, že v obdobných prípadoch, keď súdu nebol predložený originál spisu, rozhodol krajský súd o prepustení obvineného z väzby, a teda že tým, že uňho k takému rozhodnutiu nedošlo, nebola dodržaná rovnosť pred zákonom.

Na základe vyššie uvedených skutočností sa sťažovateľ domáhal, aby ústavný súd v danej veci rozhodol nálezom, v ktorom by konštatoval, že úrad boja proti organizovanej kriminalite v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-34/BOK-S-I-2004, krajská prokuratúra v konaní vedenom pod sp. zn. Kv 107/04 a krajský súd postupom a rozhodnutím sp. zn. 5 Tpo 12/06 z 31. januára 2006 porušili jeho základné právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 ústavy, základné právo na prejednanie veci bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy Slovenskej republiky a základné právo na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, obžalobu krajskej prokuratúry podanú na okresný súd 31. januára 2006 pod sp. zn. Kv 107/04 zrušil, vyšetrovateľovi úradu boja proti organizovanej kriminalite prikázal, aby vo veci konal a zakázal mu pokračovať v porušovaní základných práv sťažovateľa, rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 5 Tpo 12/06 z 31. januára 2006 zrušil, úrad boja proti organizovanej kriminalite, krajskú prokuratúra a krajský súd zaviazal vyplatiť mu primerané finančné zadost'učinenie v celkovej výške 150 000 Sk a trovy právneho zastúpenia vo výške 5 788 Sk.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez jeho prítomnosti, ak tento zákon neustanovuje inak. Zároveň sťažnosť preskúma zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

1. Pri prejednaní časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 ústavy, základného práva

na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy postupom úradu boja proti organizovanej kriminalite v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-34/BOK-S-I-2004 a postupom krajskej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. Kv 107/04, vychádzal ústavný súd z princípu subsidiarity zakotvenom v čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto vyššie citované ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak mu túto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

Podstatou sťažovateľovej námietky porušenia označených základných práv bolo jeho tvrdenie, že orgány činné v trestnom konaní (úrad boja proti organizovanej kriminalite a krajská prokuratúra) mu počas trvania väzby neumožnili, aby bol vypočutý ku všetkým dôkazom, ktoré sa mu kladú za vinu a *„vôbec nie k vykonaným dôkazom v prípravnom konaní“*. Sťažovateľ zároveň spochybnil vykonané dokazovanie zo strany orgánov činných v trestnom konaní, pričom v tejto súvislosti uviedol, že *„dôkazný stav nie je v polohe postavenia obv. J. B. pred súd podaním obžaloby“*. Sťažovateľ argumentoval tým, že aj napriek uvedenému prokurátor podal naň obžalobu. Sťažovateľ namietal, že postupom vyšetrovateľa a prokurátora bol zmarený jeho *„fundamentálny zámer“* stanoviť ďalší postup obhajoby, nahliadnuť do vyšetrovacieho spisu a navrhnúť ďalšie dôkazy na doplnenie vyšetrovania. Sťažovateľ dodal, že ani on a ani jeho obhajkyňa sa nevzdali práva preštudovať vyšetrovací spis po skončení vyšetrovania, ale podľa názoru sťažovateľa vyšetrovateľ toto právo obhajoby nerešpektoval, ale podal návrh na podanie obžaloby, ktorú prokurátor akceptoval.

Z obsahu sťažnosti, ako aj jej príloh ústavný súd zistil, že v Ústave na výkon väzby B. (ďalej len *„ústav na výkon väzby“*) sa 28. decembra 2005 uskutočnilo preštudovanie vyšetrovacieho spisu v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS:PPZ-34/BOK-S-I-2004. Tohto úkonu sa zúčastnil sťažovateľ, ktorý do zápisnice vyhlásil, že trvá na svojom práve preštudovať vyšetrovací spis a oboznámiť sa s výsledkami vyšetrovania, ale len

v prítomnosti svojho obhajcu. Tohto úkonu sa však nezúčastnila ani jedna z jeho obhajkýň aj napriek tomu, že o tomto úkone boli vyrozumené ústne a faxom 22. decembra 2005 a 23. decembra 2005.

Z listu právnej zástupkyne sťažovateľa zo 6. februára 2006 adresovaného okresnému súdu je zrejmé, že namietala postup vyšetrovateľa a dozorujúceho prokurátora v súvislosti s nemožnosťou preštudovať vyšetrovací spis a oboznámiť sa s výsledkami vyšetrovania. Právna zástupkyňa v liste uviedla, že na základe ústnej dohody s vyšetrovateľom sa 16. decembra 2005 dostavila do ústavu na výkon väzby za účelom preštudovania vyšetrovacieho spisu, ale vyšetrovateľ sa na uvedený úkon z neznámych dôvodov nedostavil. Právna zástupkyňa uviedla, že vyšetrovateľ mal vedomosť o tom, že od 19. decembra 2005 sa nebude môcť zúčastniť vyšetrovacích úkonov, pretože bude čerpať riadnu dovolenku, pričom táto skutočnosť mu podľa jej vyjadrenia mala byť známa, pretože bola zaznamenaná do zápisnice o výsluchu svedka zo 7. decembra 2005. Právna zástupkyňa argumentovala aj tým, že faxom doručené vyrozumenie o vyšetrovacom úkone, ktorý sa mal konať 3. januára 2006, dostala až 9. januára 2006. Z listu vyšetrovateľa z 12. januára 2006 je evidentné, že právnu zástupkyňu sťažovateľa vyrozumel o úkone oboznámenia sa s výsledkami vyšetrovania, pričom tento úkon sa mal konať v ústave na výkon väzby v dňoch 18. - 20. januára 2006. Právna zástupkyňa sťažovateľa sa z neúčasti na tomto úkone vopred ospravedlnila listom, ktorý bol vyšetrovateľovi doručený 17. januára 2006.

Na základe uvedeného, ako to vyplýva aj z listu vyšetrovateľa z 27. januára 2006 adresovaného sťažovateľovi, postupoval vyšetrovateľ podľa ustanovenia § 213 ods. 4 Trestného poriadku, podľa ktorého ak sa obhajca alebo ním splnomocnený obhajca nedostaví na nariadený úkon, policajt vykoná tento úkon aj bez jeho účasti, okrem výsluchu obvineného, ktorý trvá na prítomnosti obhajcu.

Ústavný súd už v prechádzajúcich prípadoch judikoval, že čl. 48 ods. 2 ústavy priznáva každému právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom. Toto ustanovenie je potrebné vykladať v spojení s čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy tak, že v každom konaní, v ktorom súd vykonal dôkaz, má účastníkovi konania umožniť, aby sa k nemu mohol vyjadriť.

Za súčasť základného práva vyjadriť sa k vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy však nemožno preto považovať aj povinnosť súdu vykonať dôkazy označené účastníkmi súdneho konania. Ústavný súd je však toho názoru, že do obsahu základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nepatrí povinnosť súdu vykonať dôkazy označené účastníkom konania (obdobne napr. III. ÚS 41/01).

Vo vzťahu k základnému právu na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy ústavný súd uviedol, že toto právo zaručuje všetkým oprávneným osobám jednak čas na prípravu obhajoby, možnosť pripraviť si obhajobu, ako aj to, že svoju obhajobu budú môcť predniesť právne významným spôsobom buď osobne, alebo prostredníctvom svojho obhajcu. Uplatnenie práva na obhajobu oprávnenej osobe nezaručuje dosiahnutie takého rozhodnutia súdu, o ktoré sa usiluje pomocou obhajoby. Účelom práva zaručeného čl. 50 ods. 3 ústavy je poskytnutie príležitosti brániť sa obvineniu zo spáchania trestného činu (obdobne napr. III. ÚS 41/01, III. ÚS 256/03, I. ÚS 140/04).

Podľa názoru ústavného súdu interpretáciou článku 50 ods. 3 ústavy nemožno dôjsť k záveru, že práva podľa citovaného článku sa priznávajú iba v tej fáze trestného konania, ktorá sa začína vznesením obvinenia a ktorá sa končí podaním obžaloby. Obsahom čl. 50 ods. 3 ústavy je zaručenie práv od okamihu vznesenia obvinenia. Tieto práva sa v nezmenenom rozsahu priznávajú aj obžalovanému, odsúdenému, a to až do právoplatnosti súdneho rozhodnutia (obdobne napr. III. ÚS 6/00).

Ako už ústavný súd uviedol, v tejto časti sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie označených základných práv postupom úradu boja proti organizovanej kriminalite a postupom krajskej prokuratúry. Ústavný súd zistil, že v danej veci bola obžaloba okresnému súdu podaná 31. januára 2006 a konanie nie je dosiaľ právoplatne skončené.

Ústavný súd v obdobných prípadoch uviedol, že trestné konanie od svojho začiatku až po jeho koniec je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení

možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05, III. ÚS 155/05).

Ústavný súd zastáva názor, že nie je iba jeho povinnosťou ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú aj všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti (napr. III. ÚS 79/02, III. ÚS 155/05).

Ustanovenie § 272 ods. 2 Trestného poriadku v súvislosti s vedením hlavného pojednávania pred súdom stanovuje, že po vykonaní všetkých dôkazov zistí predseda senátu, či strany nemajú návrhy na doplnenie dokazovania. Podľa odseku 3 citovaného ustanovenia súd odmietne vykonať dôkaz, ktorý sa týka okolnosti nepodstatnej pre rozhodnutie alebo okolnosti, ktorú možno zistiť inými, už skôr navrhnutými dôkazmi. Rozhodnutie o odmietnutí vykonať dôkaz sa oznámi tomu, kto návrh na jeho vykonanie podal, a to spravidla ústne po otvorení hlavného pojednávania; súd je však oprávnený, ak sa to ukáže potrebným v priebehu ďalšieho pojednávania, takéto rozhodnutie zmeniť a vykonanie dôkazu pripustiť.

Podľa ustanovenia § 274 ods. 1 Trestného poriadku ak niet ďalších dôkazných návrhov alebo ak súd rozhodol, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú, vyhlási predseda senátu dokazovanie za skončené a udelí slovo na záverečné reči.

Podľa ustanovenia § 275 Trestného poriadku po skončení záverečných rečí a pred odchodom na záverečnú poradu udelí predseda senátu obžalovanému posledné slovo. Počas tohto prejavu nesmú obžalovanému ani súd, ani nikto iný klásť otázky.

Podľa ustanovenia § 276 ods. 1 Trestného poriadku ak zistí súd so zreteľom na záverečné reči alebo pri záverečnej porade, že treba ešte niektorú okolnosť objasniť, rozhodne uznesením, že dokazovanie bude doplnené, a v hlavnom pojednávaní pokračuje.

Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia po doplnení dokazovania treba vždy znova dať slovo na záverečné reči.

Podľa ustanovenia § 307 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku obžalovaný môže napadnúť rozsudok odvolaním pre nesprávnosť výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Podľa ustanovenia § 321 ods. 1 Trestného poriadku odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj:

a) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby,

b) pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie,

c) ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy (...).

Ústavný súd už vo veci sp. zn. I. ÚS 35/06 uviedol: „... trestná vec sťažovateľa sa nachádza v štádiu konania pred okresným súdom. V takomto prípade všeobecný súd bude povinný skúmať ústavnosť a zákonnosť konania v tzv. prvostupňovom konaní, a to najmä so zreteľom na dodržanie základných práv a slobôd vrátane práva na obhajobu. Všeobecný súd má podľa Trestného poriadku celý rad účinných procesných nástrojov, ako zabezpečiť nápravu porušenia základných práv a slobôd v predchádzajúcom konaní, ak samozrejme dospeje k záveru, že boli porušené. Z uvedeného dôvodu je to teda v prvom rade všeobecný súd, ktorý bude oprávnený a povinný rozhodnúť o ochrane základných práv a slobôd, a preto nie je daná právomoc ústavného súdu v tejto veci konať. Skutočnosti, ktoré uviedol sťažovateľ v sťažnosti, neumožňujú vyvodiť taký záver, že by nimi namietané porušenie označených základných práv a slobôd nebolo možné odstrániť pred všeobecným súdom.“

Ústavný súd konštatuje, že za daného stavu má sťažovateľ pred všeobecnými súdmi k dispozícii účinné právne prostriedky na ochranu namietaných základných práv v podobe

predloženia návrhov na doplnenie dokazovania na hlavnom pojednávaní, prednesu záverečných rečí, po ktorých môže súd niektorú z okolností ešte objasniť a dokazovanie doplniť, prípadne v podobe podaného odvolania, keď odvolací súd môže rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť napríklad aj preto, že bolo porušené právo obhajoby. Z uvedeného dôvodu a s prihliadnutím na princíp subsidiarity, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie označených základných práv postupom a rozhodnutím krajského súdu sp. zn. 5 Tpo 12/06 z 31. januára 2006 v súvislosti s námietkou, že krajský súd o sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. Tp 36/05 z 18. januára 2006 rozhodol „*bez zákonného originálu spisového materiálu*“.

Podľa ustanovenia § 72 ods. 4 Trestného poriadku k návrhu na vzatie obvineného do väzby alebo na jeho ponechanie vo väzbe, ako aj k ďalším žiadostiam alebo k návrhom o väzbe treba vždy pripojiť originál alebo orgánom činným v trestnom konaní overený rovnopis celého doposiaľ získaného spisového materiálu s očíslovanými listami a s prehľadom obsahu spisu. Predloženie spisu príslušnému orgánu nesmie byť prekážkou pre plynulé vybavovanie vecí.

Na základe výzvy ústavného súdu z 8. marca 2006 sa k sťažnosti sťažovateľa vyjadril krajský súd prostredníctvom svojho predsedu, ako aj predsedu senátu, a to listom sp. zn. Spr. 479/06 z 29. marca 2006.

Vo vyjadrení krajský súd uviedol, že námietka sťažovateľa týkajúca sa toho, že o sťažnosti proti rozhodnutiu okresného súdu rozhodol len na základe opravného prostriedku bez originálu spisu a korešpondencie obhajkyne s vyšetrovateľom, „*nezodpovedá celkom skutočnosti*“. Krajský súd argumentoval tým, že pri rozhodovaní mal k dispozícii rovnopis spisového materiálu vrátane vyjadrenia obhajkyne a jej korešpondencie s vyšetrovateľom. Krajský súd síce priznal, že v odôvodnení svojho uznesenia sp. zn. 5 Tpo 12/06 z 31. januára 2006 konštatoval, že spisový materiál nezodpovedal úplne ustanoveniu § 72 ods. 4 Trestného poriadku, ale zároveň uviedol,

že „išlo len o to, že jednotlivé listy spisu neboli očíslované a chýbal prehľad obsahu spisu, čo sťažovalo orientáciu v spise a predlžovalo čas na jeho štúdium ... Porušenie citovaného ustanovenia len tým, že spis neobsahoval očíslované listy a prehľad obsahu, nebránilo súdu rozhodnúť“. Krajský súd tento nedostatok len vytkol orgánom činným v trestnom konaní, aby sa v budúcnosti takýchto chýb vyvarovali.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu (v posudzovanom prípade ide o krajský súd rozhodujúci o sťažnosti proti prvostupňovému rozhodnutiu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03).

Ústavný súd dospel k záveru, že postup krajského súdu a jeho rozhodnutie sp. zn. 5 Tpo 12/06 z 31. januára 2006, v ktorom orgánom činným v trestnom konaní vytkol isté nedostatky súvisiace s neočíslovaním vyšetrovacieho spisu, ako aj nedostatky týkajúce sa absencie jeho obsahu, nemožno považovať za postup, ktorý by z ústavného hľadiska dosahoval takú intenzitu, ktorá by mohla signalizovať porušenie označených základných práv. Ústavný súd zistil, že krajský súd o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu okresného súdu rozhodol v súlade s ustanovením § 72 ods. 4 Trestného poriadku, keďže mal k dispozícii rovnopis vyšetrovacieho spisu vrátane vyjadrenia obhajkyne a jej korešpondencie s vyšetrovateľom a spomínané nedostatky len pre budúcnosť vytkol orgánom činným v trestnom konaní. Nedostatky spočívajúce v neočíslovaní vyšetrovacieho spisu a v absencii jeho obsahu nemôžu automaticky založiť predpoklad, že krajský súd nerozhodol spôsobom súladným so zákonom, ktorý by mohol znamenať porušenie sťažovateľom namietaných základných práv.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa návrhom sťažovateľa o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a náhrady trov právneho zastúpenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júna 2006